

Sygn. akt II CSK 412/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa "A." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko T. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 grudnia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 5.400
(pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań. Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie

prawne w postaci konieczności rozstrzygnięcia wątpliwości w zakresie sposobów skutecznego dowodzenia wysokości szkody poniesionej przez stronę umowy sprzedaży dokonującej zastępczego zakupu towarów objętych ową umową oraz wątpliwości w zakresie tego, którą ze stron w oparciu o art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. obciąża obowiązek wykazania, że oświadczenie woli złożone zostało drugiej stronie pod wpływem błędu wywołanego podstępem.

Sformułowane przez skarżącą zagadnienia nie mają charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz są osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniem w tej właśnie sprawie. Argumentacja skarżącej jest jednostronna i ogranicza się do przedstawienia własnego poglądu prawnego w opozycji do stanowiska Sądu Apelacyjnego. Sprowadza się on w istocie do negowania oceny dowodów, w oparciu o którą uznano, że dowody zaoferowane przez pozwaną są wystarczające do przyjęcia, że skutecznie uchyliła się od skutków prawnych swego oświadczenia woli, a dowody przedstawione przez powódkę nie są wystarczające do przyjęcia, że na skutek niewykonania przez pozwaną umowy doznała szkody. Tymczasem problematyka oceny dowodów uchyla się spod kontroli kasacyjnej, a Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną rozstrzygnięcia (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżąca nie respektuje tej zasady w motywach skargi wskazując, że przedstawione przez nią dowody były wystarczające do wykazania zasadności powództwa i powinny być odmiennie ocenione.

Ponadto, problematyka rozkładu ciężaru dowodu w procesie cywilnym była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W myśl ogólnych zasad na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wniosek o oddalenie powództwa (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSNCP 1979, nr 9, poz. 147 i z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, nie publ.). Natomiast o tym co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decyduje przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego (por. wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/09, OSP 2014, nr 3, poz. 32). Uwzględniając treść art. 6 k.c. wierzyciela dochodzącego od dłużnika spełnienia świadczenia obciąża ciężar wykazania przysługującej mu wierzytelności tj. wykazania wszystkich faktów, z którymi właściwe przepisy prawa materialnego wiążą powstanie wierzytelności, o określonej treści i rozmiarze. Fakty prawnoniweczące musi, udowodnić strona, która wywodzi z nich swoje twierdzenie, o nieistnieniu praw czy obowiązków (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2005 r., III CK 11/05, nie publ., z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/2009, nie publ., z dnia 20 sierpnia 2009 r., II CSK 166/2009, OSNC - ZD 2010, nr B, poz. 55, z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/2009, nie publ.). W tym kontekście nie budzi żadnych wątpliwości, że ciężar wykazania skutecznego uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli, spoczywa na osobie, która składa oświadczenie o którym mowa w art. 88 k.c. Ciężar dowodu istnienia zobowiązania, faktu jego niewykonania lub nienależytego wykonania, istnienia szkody w określonej wysokości oraz związku przyczynowego w świetle art. 471 k.c. spoczywa na wierzycielu (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 1973 r., III CZP 32/73, OSPiKA 1974, nr 7-8, poz. 153, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2010 r., V CNP 52/09, nie publ.). Z kolei ciężar wykazania, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło z przyczyn, za które dłużnik nie odpowiada spoczywa na dłużniku (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1997 r., II CKN 531/97, nie publ. i z dnia 6 października 2010 r., II CSK 180/10, nie publ.).

Sąd Najwyższy zajmował się również zagadnieniami związanymi z kupnem na koszt dłużnika (por. m.in. orzec. Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1953 r., I C 468/53, OSNCK 1954, nr 3, poz. 59, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 269/09, OSNC 2010, nr 9, poz. 127, z dnia 7 czerwca 2000 r., III CKN 441/00, nie publ., z dnia 21 sierpnia 2014 r., IV CSK 675/13, nie publ., z dnia 22 września 2011 r., V CSK 420/10, OSNC 2012, nr 5, poz. 61, z dnia 16 maja 2013 r., IV CSK 717/12, nie publ., z dnia 8 sierpnia 2008 r., V CNP 28/08, nie publ., i z dnia 11 kwietnia 2013 r., II CSK 540/12, nie publ.).

Bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej w zakresie przyjęcia, że wierzyciel dokonujący zakupu zastępczego wykazał

przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej dłużnika i wysokość szkody, w tego rodzaju sprawach przez sądy powszechne, nie stanowi problemu prawnego powstałego na tle konkretnych przepisów prawa, których rozstrzygnięcie niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 i art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 r. (Dz. U. z 2015, poz. 1804 ze zm.).

jw

l.n